Blogi

Keskuspankki sijoittaa vastuullisesti

Ilmasto | 07.12.2017 | Jarno Ilves

KIRJOITTAJA

Jarno Ilves
Toimistopäällikkö

Vastuullisuudesta on tullut tärkeä osa sijoitustoimintaa institutionaalisille sijoittajille. Miksi vain hyvin harva keskuspankki on ottanut huomioon vastuullisuusnäkökulman sijoituspolitiikassansa?

Ympäristöön ja sosiaaliseen vastuuseen liittyvät kysymykset ovat saaneet yhä enemmän painoarvoa yhteiskunnallisessa keskustelussa. Vastuullisuudesta onkin tullut tätä kautta tärkeä osa sijoitustoimintaa institutionaalisille sijoittajille. Esimerkiksi suomalaiset eläkeyhtiöt ovat satsanneet merkittävästi vastuullisuuteen, ja ne ovat kansainvälisestikin katsottuna kehityksen kärkipäässä. Keskuspankit ovat kuitenkin toistaiseksi jääneet pois tästä junasta oman sijoitustoimintansa osalta. Miksi vain hyvin harva keskuspankki on integroinut vastuullisuusnäkökulman sijoituspolitiikkaansa?

Keskuspankkien verraten myöhäinen herääminen vastuullisuuteen omassa sijoitustoiminnassaan johtunee pitkälti niiden sijoitusvarallisuuden koostumuksesta. Keskuspankkien on sijoitustoiminnallaan ensisijaisesti turvattava päätehtäviensä eli raha- ja vakauspolitiikan vaatimukset. Tämän vuoksi keskuspankkien sijoitusvarallisuuden ydin on nopeasti rahaksi muutettavissa ja arvoltaan maltillisesti vaihtelevissa sijoituksissa, joita ovat Yhdysvaltojen, Japanin ja Saksan valtioiden velkakirjat. Kun on sijoitettu ainoastaan näihin velkakirjoihin, ei erityistä tarvetta vastuullisuusnäkökulman huomioimiselle ole ollut.

Valtionvelkakirjojen korkojen laskettua erittäin alhaisiksi ovat keskuspankit laajentaneet sijoitusvalikoimaansa uusiin sijoitusluokkiin, kuten yrityslainoihin ja osakkeisiin. Sijoitustoimintaa on ulkoistettu kaupallisille toimijoille, kuten varallisuuden hallintayhtiöille. Nämä kaksi tekijää ovat tuoneet vastuullisen sijoitustoiminnan teemat myös keskuspankkien pohdittaviksi. Miten vastuullinen sijoitustoiminta toteutetaan sijoitettaessa yrityslainoihin? Entä toimiiko valittu

rahastonhoitaja vastuullisesti? Myös keskuspankkien tulee pystyä vastaamaan näihin kysymyksiin, sillä rahoitusmarkkinoilla tarjolla olevat ratkaisut vastuullisen sijoitustoiminnan toteuttamiseksi ovat lisääntyneet huimaa vauhtia. Vastuullisuus täytyy kuitenkin toteuttaa niin, etteivät keskuspankin perustehtävät ja taloudellinen itsenäisyys vaarannu.

Suomen Pankki on uudistanut vastuullisen sijoitustoiminnan politiikkansa tänä syksynä. Tavoitteena on yhtäältä vastata sijoitustoimintaa koskeviin vastuullisuusvaateisiin ja toisaalta hallita paremmin taloudellisia ja maineriskejä, joita sijoittajalle voisi aiheutua mahdollisista vastuullisuuden laiminlyönneistä. Suomen Pankki sijoittaa yksityiselle sektorille yrityslainoihin, osakkeisiin ja kiinteistörahastoihin, joista osake- ja kiinteistösijoitukset tehdään ulkoisten ammattilaisten kautta rahastosijoituksina. Uudistetussa vastuullisen sijoitustoiminnan strategiassa vastuullisuus huomioidaan eri tavoin itse tehdyissä (suorissa) ja ulkoistetuissa (epäsuorissa) sijoituksissa.

Suorien sijoitusten vastuullisuusstrategia nojaa poissulkumenetelmään eli ns. negatiiviseen listaan. Siinä kansainvälisesti tunnustettu palveluntarjoaja läpikäy ja analysoi Suomen Pankin mahdollisia sijoituskohteita ja merkitsee sellaiset sijoituskohteet, jotka eivät täytä asetettuja vastuullisuuskriteereitä. Palveluntarjoajan tekemän analyysin jälkeen Suomen Pankin vastuullisen sijoitustoiminnan työryhmä tekee lopullisen päätöksen negatiiviselle listalle joutuvista sijoituskohteista.

Epäsuorien sijoitusten vastuullisuusstrategia puolestaan perustuu positiiviseen vaikuttamiseen. Kun pankki ei voi vaikuttaa yksittäisiin sijoituksiin rahaston sisällä, on loogista tarkastella sijoituksia tarjoavan rahastoyhtiön vastuullisuutta. Pankki tekee sijoituksia ainoastaan sellaisten rahastoyhtiöiden kohteisiin, jotka ovat vahvasti ja läpinäkyvästi sitoutuneet vastuullisuuteen ja sen edistämiseen toiminnassaan. Rahastoyhtiöiden odotetaan suurina sijoittajina vaikuttavan suoraan yrityksiin vastuullisuusepäkohtien korjaamiseksi. Haasteena rahastoyhtiöillä on tehdä tästä vaikuttamisesta mitattavaa, jotta se olisi uskottavaa.

Vastuullisen sijoitustoiminnan kenttä kasvaa ja kehittyy voimakkaasti. Uusia tuotteita ja toimintatapoja kehitetään jatkuvasti. Yleisiä, kaikille sopivia standardiratkaisuja ei vielä ole olemassa, joten jokainen organisaatio joutuu tekemään ratkaisunsa ja valintansa itse, omaan toimintaansa, taustaansa ja tavoitteisiinsa sopivalla tavalla.

Asiasanat

keskuspankit, negatiivinen lista, sijoitustoiminta, vastuullinen sijoitustoiminta, vastuullisuusstrategia